

Seminaariraportti

Tämä matka. Eeva-Liisa Mannerin juhlaseminaari 5.12.2006, Helsingin yliopisto

Toukokuussa 2005 perustettu Eeva-Liisa Manner -seura kunnioitti kirjailijansa 85-vuotispäivää juhlaseminaarilla. Sen avasi seminaarin puheenjohtajana toiminut Helsingin yliopiston kotimaisen kirjallisuuden dosentti ja Manner-tutkija Tuula Hökkä. Hän kytki avaussanoissaan seminaarin nimen *Tämä matka* paitsi Mannerin vuonna 1956 ilmestyneeseen esikoiskokoelmaan myös Eeva-Liisa Mannerin kirjailijana kulkemaan matkaan – seminaarissa haluttiin muistaa kirjailijan valtavaa elämäntyötä laaja-alaisesti. Tämä toteutuikin erinomaisesti: seminaarin alkupuoliskon esitelmät hahmottivat Mannerin kirjailijakuvaa eri näkökulmista monipuolisesti, ja seminaarin toinen rupeama oli omistettu Mannerille draamatikkona.

Seminaarin ensimmäinen esitelmöitsijä, runoilija ja filosofi Jarkko Tontti pohti esitelmässään ”Mannermaista filosofiaa” kuolemaa ja syntymää Mannerin tuotannossa. Tontti valaisi Martin Heideggerin vaikutusta Mannerin ajatteluun mutta nosti myös esiin suuren eron filosofiaan, nimittäin suhteen syntymään. Toisin kuin Heideggerin ajattelussa, Mannerin tuotannossa kysytään sekä kuolemaa että syntymää – kuljetaan vielä varhaislapsuuttakin kaukaisempaan elämän alkuun, sinne missä ihmisenä oleminen syntyy ja kehkeytyy.

Seuraavaksi kuultiin Jyväskylän yliopiston kotimaisen kirjallisuuden professori emerita *Raili Elovaaran* esitelmä ”Muistosta, muistamisesta ja ajasta Mannerin tuotannossa”. Elovaara esitteli Mannerin runouden aikakäsityksiä ja muistin merkitystä useiden kiintoisien runoesimerkkien valossa. Hän nosti merkityksellisenä esiin muun muassa sen, että ihminen on Mannerin runoudessa muistoihin – omaan lapsuuteensa ja koko kulttuuriin – samastuva ihminen. Muistoihin identifioituminen näyttäytyy Mannerin runoudessa kuitenkin tuhoisana, sillä sen vaikutuksesta ihminen vieraantuu nykyhetkestä. Muistot edustavat Elovaaran mukaan Mannerin runoudessa muokattua ja siinä mielessä ei-autenttista todellisuutta – ne ovat tavoittamattomia mutta tuska, jonka alkuperä on poissa, pysyy.

Kolmas esitelmöitsijä, Oulun yliopiston kirjallisuuden yliassistentti Pekka Kuusisto johdatti kuulijat otsikolla ”Kirjoituskone: avoimen ensyklopedian hakusana Eeva-Liisa Mannerilla” Mannerin tuotantoon ensyklopedisuuden näkökulmasta. Kuusisto aloitti

